

מראה מקומות עבודה זרה

מ"ז ע"ב

רש"י מ"ז רע"ב אין ברירה, כ"כ הרע"ב והר"ן. ע' מה שכתב בזה בתוס' יו"ט כאן פ"ג מ"ו. אך יעוין בריטב"א. וע' הג' רש"ש ומהרש"ם. וע' בהג' רעק"א במשניות. (וע' הג' אשרי לק' נ"ב שכת' בשם רש"י דהואיל ועניני עבודה זרה דרבנן יש ברירה וכבר נתקשה בהסתירה בשעה"מ פ"ג מהל' גירושין הל' ד' בתוה"ד.) וע"ע במער' הקנינים סי' י"ד כמדו'.

דעבד ל' ביה"כ לתינוקות ע' מלבי"ם בארצה"ח סי' ח' סוס"ק ד' בא"י.

תוס' ד"ה בית ע' גליון הש"ס, וע' חזו"א סי' ס' סקי"א.

רש"י ד"ה נוטל מה שחידש. אם ע"ז של מומר כשל ישראל או כשל נכרי ויש לה ביטול. ע' רמב"ם פ"ב מהל' ע"ז הל' ה' וט"ז ר"ס קל"ט ובסי' קמ"ה סק"ו ובמשנת חכמים ע"ז ע"ב בדפי הספר ד"ה ובאמת.

תלוש ולבסוף חברו, בחולין ט"ז יש סוגי גדולה בזה. וע' תוס' לעי' מ"ה ע"ב. וכאן מסקי' דכתלוש וכן פסק הרמב"ם אף שפסק בהל' מעילה פ"ח הל' ה' דתלוש ולבסוף חברו אי"ב מעילה כקרקע. והכס"מ כת' דחומרא דעבודה זרה הוא. אך נר' דהרי עבודה זרה אינו רק ענין של קרקע ומחובר ככל התורה אלא דהוא נדון של תפיסת יד אדם וממ' יתכן דחשיבא תלוש ולבסוף חברו שי"ב תפיסת יד אדם אף אם דינו כקרקע לכל שאר מילי. ואולי מצאתי כן בחי' הר"מ הלוי זצ"ל. ואכ"מ בהמבואר דבע"ז יש דין תפיסת יד אדם וגם דין מחובר ע' קה"י לעי' מ"ו ע"א.

מ"ח ע"א

העמיד תחתי' עכו"ם כו' ונטלה כו'. מחלוקת בראשונים אם גרסינן ונטלה כלפנינו או ובטלה כהתוס' לעי' מ"ז ע"ב. וע' ר"ן ותוס' יו"ט וחי' הראב"ד וכס"מ פ"ח מהל' ע"ז ה"ד בנוגע הגיר' וברבינו יונה נמי כת' דרוב גרסי ובטלה. והנדון הוא אם בעי' ביטול כאן או לא. דהא הוי קרקע אבל אפשר הוי נטעו מתחילה לכך. ומה דעת רש"י בזה.

המשתחוה לאילן תוספתו אסורה. ע' תוס' הרא"ש ורשב"א, וחי' הראב"ד כאן. וע' תוס' רי"ד. והיאך חיילא האיסור בהאילן אם עדיין מותרת. וע' חי' רעק"א. וע' בס' דברי ירמ' על הרמב"ם בפ"ח מהל' ע"ז הל' ג' במפרשי יד החזקה. וע' לעי' בד' מ"ה ע"ב, ובתוס' הרא"ש לעי' מ"ו ע"א לענין תפיסת יד אדם ונטעו מתחילה לכך.

ע' לשון הרמב"ם בפ"ח הל' ג' אשירה כל זמן שהיא נעבדת וכע"ז בטור ר"ס קמ"ה וצ"ע הלשון.

קו' הגרעק"א על התוס'.

מ"ח ע"ב

פשיטא ע' רש"ש ואמר"ב הל' פסח סי' י"ד.

שעה"מ פ"ה מהל' יסוה"ת.

א"א דליכא תקרובות עכו"ם ע' ריטב"א.

טומאת עבודה זרה ורעק"א.

ארהיטני ע' היטב בקובה"ע

איכא דרכא אחרינא ובתוס' אם ה"ה בכ"מ יש קולא כזה.

בגמ' מה שמשיביו בעור פוגם בבשר ישל"ע בהסברא. ואפשר לפרש עפ"ד ר' שמעון בשער"י ש"ג פכ"ה.

מ"ט ע"א

ענין זה וזה גורם. מבואר שיש מציאות של נגרם, וזה וזה גורם מחלוקת אם מותר. רש"י ריש עומדין מביא ב' פשטים. ותוס' דנו בזה. וכן מב' בתוס' מ"ח ע"ב ד"ה ורבנן שרק היכא דהוּו זה וזה גורם בגורם אחד הוא דמותר ולא כאשר יש היתר מצד אחד.

והר"ן כאן קבע שיסוד גדר דזה וזה גורם הוא ביטול. והקושי' ע"ז הוא דל"ש ביטול בחד בחד וכה"ק רבינו דוד בפסחים בחי' לד' כ"ז, וע' בזה תשו' אבנ"מ סי' ו'. ומש"כ בזה שער"י ש"ג פכ"ה, ודובב מישרים מש"כ בזה בח"ג סי' ס"א.

עוד יש להעיר בענין ביטול של הר"ן לפרש זה וזה גורם. ויש לעיין מהא דאין מבטלין איסור לכתחילה. וע' חלק"י מה"ת סי' כ' שהק' דהא בבהמות מצאנו בחולין נ"ח ענין זה וזה גורם והא בבעלי חיים ליכא ביטול. עוד ישל"ע מהמרדכי בחולין דליכא ביטול בדבר שנולד בתערובות וכה"ק בחלקת יואב הנ"ל, בתורת חיים סכ"א. וע' מג"א סי' תמ"ה דכמו שחמץ בפסח אסור במשהו ה"ה זוז"ג אסור בפסח. וע' ראב"ד פ"ה מהל' נדרים הט"ז, וכס"מ דליכא היתר זה וזה גורם בנדרים דהוי דבר שיש לו מתירין.

ע' בספר נחלת ברוך בכלל בכל ענינא דזה וזה גורם. וע' שם היטב בסי' א' בענין ילדה שסבכה בזקנה של רש"י ותוס' והר"ן כאן.

תוס' בענין גידולי תרומה וערלה ומש"כ רש"ש ומצפה איתן. וע' מהרש"א שהוא המשך. וע"ע קה"י.

ע' חק יעקב סי' תמ"ג סק"י מש"כ מהמקור חיים וחולק עליו ע"ש בענין גידולי חמץ אם אסורין בהנאה.

בהוספות יש דיון בנוגע בהמה שנתפטמה מכרשיני עבודה זרה ושאר איסורין. תרנגולת שנתפטמו מחמץ בפסח או לפני פסח. ע' פרמ"ג סי' תמ"ח וכל האריכות בפרמ"ג יו"ד סי' ס'. וע' מרדכי רפ"ז דיבמות ומש"כ בקה"י שם.

מ"ט ע"ב

בענין הנוטל מן האשירה. ע' תוס' פסחים כ"ז ע"ב, לפני יהושע ומגיני שלמה שם. וע' היטב בתשו' אבני מילואים סי' ו' ז'.

בגד וכרכור כו' ע' ר"ן וע' היטב ברעק"א שהו' בברכת שמוא' נדרים סי' ז'. וע' אמרי בינה נדרים סי' י"א.

נ' ע"א

מרקוליס אמה וחצי כו' קצות החשן סי' רס"ב סק"ג

לילך על דרך של אבני עבודה זרה ע' תוס' רי"ד

ביטול בתקרובת ע' היטב בחי' הריטב"א בשם הראב"ד ובשער המלך פ"ח מהל' עבודה זרה.

נ' ע"ב

בכל הסוגי' דשביעית כאן ע'

רש"י סוף העמוד דשחיטה היא שבירת מפרקת ע' בפני שלמה וצע"ע.